

PRÈMI OSTANA
Scritture in Lengua Madre / Escrituras en lenga maire
edicion speciala online
dins las jornadas de venre 5 e sande 6 de junh 2020

Programa di encòntres

Venre 5 de junh 2020

16h30

SALUTS, PALMARÉS, PRESENTACION DE LA PREMIERA JORNADA

Saluts institucionals da Ostana – abo **Silvia Rovere**, Sendiquessa de la Comuna d'Ostana, e de **Giacomo Lombardo**, President de la Chambrà d'òc.

Palmarés – Videoclip abo lhi morres, lhi país e las lengas di autors premiats dins las 11 edicions passaas dal Prèmi Ostana.

Presentacion de la primera jornada d'encòntres – **Ines Cavalcanti**, directritz artística dal festenal, presenta l'edicion especiala dal prèmi Ostana: naissença dal projèct online e condision dal programa. Preparacion al Decènni Internacional de las Lengas Indígenas 2022-2032.

16h50

ESCRITURAS INDÍGENAS: POÈTAS E CONTAIRES DE L'AMÈRICA CENTRALA

Conferença de Maurizio Gnerre, linguísta antropòlog

De mai en mai las jovas generacions di pòples indígens escrivon dins lors lengas maires e produon de tèxts literaris, poètics e narratius.

Maurizio Gnerre, linguísta antropòlog, es Professor ordinari de Linguística generala e d'Etnolinguística a l'Universitat de Naple L'Orientale. Consulente d'las Nacions Unias sus lhi tèmas d'las culturas indígenas e minoritàrias, s'ocupa di drechs linguístics e culturals d'las minoranças europèas e latinoamericanas. Autor de nombrós ensags, a propausat a l'Unesco lo projèct "Adòpta una lenga minoritària", actualament en cors d'expansion. Dins sa conferença contiarè son experiènça sal champ e, en particular, introduirà lo mond de la poetessa shuar Maria Clara Sharupi Jua, per la quala ista curant l'edicion italiana dal libre de poesias "Tarimiat".

18h00

POESIA CHEYENNE. L'act que fonda la sobrevivènça d'una lenga.

Conversacion abo **Lance David Henson** - Prèmi Internacional 2014

"Dins ma tribù nòstra lenga es un veïcul de conoissença. La poesia es lo messatgier preferencial di premiers pòples antics que se son forjats en lutant chasque jorns per sobreviure".

Lance David Henson es un poèta Cheyenne. Es istat enlevat a Calumet, Oklahoma. Henson es headman dins la confrairia di Dog Soldiers Cheyenne, de la Native

American Church (la Gleisa dal Peyote) e de l'American Indian Movement. A publicat 32 recuelhs de poesias, sas poesias son istaas reviraas en 23 lengas e sas òbras mostraas en 9 país. Es lo poèta natiu american vivent mai publicat e revirat.
a cura de Valentina Musmeci, escriveira

18h30

PÒPLES, AMBIENTS E LENGAS INDÍGENAS

Conferença de Valentina Musmeci, escriveira

Lhi pòples son sot atac en tot lo mond e ente lo son encara de mai decò l'ecosistèma que lhi envira en en grau dangier. Dins lor cas, defénder una cultura e una lenga significa defénder un ecosistèma. **Valentina Musmeci** a menat d'unas recèrchas fotogràficas sus lhi pòples natus, sus l'alimentacion d'las retnas e sal rapòrt di enlevaires Sami abo aquel animal especial, sus la pastorícia dins las valadas dolomíticas e dins las resèrvas di natus americans. Per lo prèmi Ostana contiarè si viatge e las estòrias que a encontrat.

18h50

LA POESIA ENTAL MOND, LO MOND DINS LA POESIA

a cura de Aurélia Lassaque, poetessa.

Aurélia Lassaque, Prèmi Ostana Lengua Occitana ental 2011, partatja son experiança ental "mond di poètas" e son contribut a la "ret dal Prèmi Ostana" gràcias a lhi encòntres abo Mehmed Altun, Niillas Holmberg, Tsead Brunja, Josephine Bacon.

19h20

UN RACÒNT JAMAÍ CONTIAT – Entrevista a a Josephine Bacon

Documentari inédit de Andrea Fantino a partir da un'entrevista de Ines Cavalcanti a Josephine Bacon – Prèmi Ostana Internacional 2017 – poetessa de lenga innu (Québec, Canada): "*Nos a chalgut abandonar çò que aviem de preciós dins nòstra anma. La memòria di vielhs, nòstra lenga, fachs de tèrra, de musc, de liquens, de caribù, de flums, de lacs, de montanhas, de còstas marinas. Nos an fach desmentiar nòstra identitat originària.*"

a cura de Andrea Fantino e Ines Cavalcanti

Da 20h00 a 21h00

LETRAS DA OSTANA – premier jorn

> **Adil Olluri**, Prèmi Internacional 2018 (**lenga albanesa**, Kosovo)

Letra a mi amis italians

> **Aleksej Leontiev**, Prèmi Traduccion 2018 (**lenga chovasha**, Rússia)

Degun es arribat a eschancar las raïtz ai chovash

> **Til Stegmann**, Prèmi Especial 2019 (**lenga catalana**, Espanha)

Solidarietat e egoïsmes ai temps dal Covid-19

> **Diego Corraïne**, Prèmi Traduccion 2012 (**lenga sarda**, Itàlia)

Generacions preciosas per la transmission linguística

> **Arturo Viano**, Prèmi Traduccion 2010 (**lenga occitana**, Itàlia)

Coma es difícil concentrar en doas paraulas

> **Mans de Breish**, Prèmi Composicion Musicala 2018 (**lenga occitana**, França)

Da ma fenèstra ai sumiat

> **Joan Ganhaire**, Prèmi Lengua Occitana 2016 (**lenga occitana**, França)

Diari dal Perigòrd (lesut da Dario Anghilante)

> **Aurelia Lassaque**, Prèmi Lengua Occitana 2011 (**lenga occitana**, França)

Me farai sorga

> **Anthony Aquilina**, Prèmi Traduccion 2014 (**lenga maltesa**, Malta)

Traduccion de l'incipit de "La pèst" de Albert Camus

Joan Larzac e Gerard Zuchetto: un poèta e un trobador en isolament

a cura dal CIRDOC - Institut occitan de cultura

Las respòstas dal preire-poèta de Montpelhier e dal trobador contemporàneu a la crisi mondiala liaa al Covid-19.

Joan Larzac (prèmi lenga occitana 2013) es poèta, preire, militant o occitanista, reviraire, editor, a jamai separat son empenh occitan da la creacion literària e da la recèrcha teològica; **Gérard Zuchetto** (prèmi lenga occitana 2019) es compositor, autor, editor, director de festenals, a dedicat sa vita a l'art di trobadors occitans. Serè interessant sentir lor racònt de la quarantena.

Da 21h00 – **Lo mond occitan e las epidemias**

LA PÈST DINS L'ATGE MESAN OCCITAN: UN RETRACH EN MÚSICA.

a cura de Simone Lombardo, musicaire

Performance artística abo semiton, viola, flaütas, cornamusas acompanhaa da de lecturas de tèxts de Max Rouquette.

MAX ROUQUETTE E LA PÈST DE MONTPELHIER

Conversacion en dirècta de Matteo Rivoira abo **Monica Longobardi**, docenta de filologia romànica a l'Universitat di Estudis de Ferrara.

La Cèrca de Pendariès è un romanç de **Max Rouquette** (1908-2005) – entre lhi pus grands autors occitans dal '900 – centrat sus las epidemias de pèst que flagelaron la Provença e Montpelhier a la meitat dal '500. Lo protagonista es un mètge OCUPAT dins la recèrcha científica. Rouquette, mètge el tanben, prèsta a son Pendariès lhi torments d'un estudiós a las presas abo lhi límits d'las conoissenças científicas sal Grad Mal que se deschaena dins sa vila e tua si chars. Mas son diari es decò un esgard impietós sus la societat qu'espècula sal clima de terror e de pànic, la corrupcion di governadors, lhi charlatans e lhi elisir, las supersticion e l'aviliment d'las relacions socialas. Profètic, d'un qualque biais, sus çò que nos trobem a viure encuei.

a cura de Matteo Rivoira, docent de Dialectologia romànica a l'Universitat di Estudis de Turin

ROLAND PÉCOUT LES MAX ROQUETTE

a cura dal CIRDOC – Institut occitan de cultura e de Ràdio Lengua d'Òc

L'escriveire occitan Roland Pécout les un extrach da *La cèrca de Pendariès* de Max Rouquette.

22h30 – **OMATGE A LA LENGUA OCCITANA**

La creacion occitana «confinaa»: qualas rupturas, quala continuitat?

a cura dal CIRDOC – Institut occitan de cultura e de Ràdio Lengua d'Òc

Mélanie Laupies (Université Paul Valéry Montpellier 3), Bruno Cécillon (director de Ràdio Lengua d'Òc), Gisèla Naçonaski (jornalista) e Marion Cornet (dal CIRDOC) òspiton en cò de Ràdio Lengua d'Òc a Montpelhier quatre di **autors occitans que son istats premiats** dins las edicions passaas: en dirècta da la demora de Ràdio Lengua d'Òc a Montpelhier **Aurélia Lassaque, Mathieu Poitavin, Danielle Julien e Roland Pécout** contiarèn lor experiença a Ostana e çò que lo Prèmi a rendut possible dins lhi ans.

Seguirè un omatge a d'autri autors en lenga occitana premiats a Ostana: Max Rouquette, Yves Rouquette, Sèrgi Bec, Joan Larzac, James Thomas, Joan Ganhaire, Gérard Zuchetto.

Sande 6 de junh 2020

16h00

Palmarés e presentacion de la segunda jornada d'encòntres

Palmarés – Videosi abo morres, país e lengas di autors premiats dins las 11 edicions passaas dal Prèmi Ostana.

Presentacion de la segunda jornada d'encòntres – **Ines Cavalcanti**, directritz artistica dal festenal, presenta l'edicion especiala dal Prèmi Ostana: naissença dal project e condivision dal programa.

16h10

Un'estròria per lhi filhets italians da l'autre cant dal mond:

WITI IHIMAERA LES UN CÒNTE MAORI inédit en Itàlia

Witi Ihimaera, Neozelandés, es lo premier autor maori a publicar tant un recuelh de còntes, *Pounamu* (1972), que un romanç, *Tangi* (1973); dins sa lònja carriera a escrich decò per lo teatre e lo cínema (da una sia estòria – que d'aicí gaire salherè dins una nòva edicion a cura de Bompiani ragazzi – es tirat lo film pluripremiat *La ragazza delle balene*). Enti darrièrs ans a obtengut ben de reconoissiment, entre lhi quals lo NZ Prime Minister's Award for Literary Achievement, e ental 2017 en França es istat nominat Cavalier des Arts e des Letras.

S'adreça ai filhets italians da l'autre cant dal mond, per contiar un'estòria d'abraç: ***The Little Kowhai Tree***, o ben "La pichòta planta Kowhai", dont la flor es consideraa lo símbol nacional per la Nòva Zelanda.

16h20

Messatges da l'Euskal Herria: reflexions poèticas "pandèmicas" dins la lenga pus antica, encara parlaa, d'Euròpa.

Lo basc, lenga preindoeuropèa encara viva, exèmple de resisença, existença e insisença d'un pòple que a saubut donar importança a sa vòutz e a las paraulas, polia pas mancar dins aquesta edicion especiala online dal prèmi Ostana 2020. Lhi contributs que son arribats apartenon a dui representants de la cultura basca: l'esciveire e poèta **Harkaitz Cano** (Prèmi Internacional 2011) e la reviaraira e política **Lurdes Auzmendi** (Prèmi Internacional 2016).

Reflexion sus la lenga, la política e la societat basca.

a cura de Maria Teresa Atorino

17h00 – **BOB HOLMAN**

> **La promocion de la diversitat linguística ental mond: l'exèmple de Khonsay**
Khonsay – Poem of Many Tongues (2015, 15') de Bob Holman. Una video-poesia formata da cinquanta vèrs, chascun di quals ven prononciat da un parlant d'una lenga diferenta.

Sostítols en italian a cura de Silvia Mentini, reviraira.

> **BOB HOLMAN en dirècta da New York**

Conversacion en dirècta abo Valentina Musmeci

Naissut ental Kentucky e se meirat lèu a New York, **Bob Holman** a fach de la poesia e de la lenga sa rason de vita, en devenent un'amira per la comunitat poètica estatunitensa e per la defensa d'las lengas en perill d'extincion en tot lo mond. Second lo New Yorker "Bob Holman es istat lo promotor postmodèrn mai actiu ental portar la poesia enti cafè e enti bar dai temps de Ferlinghetti". L'amor per l'oralitat e l'empenh coma activista de la paraula an permeat tota son òbra poètica e l'an portat a viatjar per lo mond per preservar e sostenir de patrimonis culturals e lingüistics fortament liats a lhi ambients e a lhi ecosistèmas ente se son radicats.

a cura de Valentina Musmeci, escriveira

18h00

CONTACH. DECLINACIONS D'UN EFÈCT SOCIAL

Performance artística-musicala di **Blu L'Azard**: Peyre Anghilante, Flavio Giacchero, Marzia Rey, Gigi Ubaudi. Da las Valadas Francoprovençalas a las Valadas Occitanas, un'impresion revèla la presença de l'epidemia dins l'estòria e dins la memòria sociala. Lo concèpt de contach ven declinat dins las acepcions pus difefentas, negativas e positivas, en fasant encontrar lo genre musical de la balada abo la narracion e la poesia.

Performance a cura di Blu L'Azard, grop musical

18h15

DIVDAOLENN. LA MANIA DAL CONFINAMENT

Videoclip

Antony Heulin, Prèmi Joves 2013, es un poèta breton. Da la quarantena a realizat un divertent videoclip ente radicaliza de sumis e de manias dal confinament a partir da un díptic: *La bèla e laboriosa Madòna e Il brut homo vacansus*. Introdui lo video un siu recòrd sus la participacion al Prèmi Ostana.

a cura de Antony Heulin, poèta breton

18h30

Conversacion abo KOLA TUBOSUN, Prèmi Ostana Especial 2016

"Siu un linguista interessat a la creissua, al desvolopament e al sostentament de la lenga Yoruba e d'autres lengas nigerianas. M'ocupo de literatura, d'intruccion, de governance e tecnologia d'las lengas dal sècle XXI".

Tubosun mena da un pauc d'ans un trabalh important sus la lenga Yoruba, es s'ocupant de la lexicografia abo Googl per la traduccion dal nigerian a l'anglés e per l'emplec de la lenga Yoruba enti mèdias e las plataformas social de tot lo mond (l'experiment de traduccion menat sus Twitter l'a vist decorat. dal prèmi african coma Innovator d'onor ental 2016). Dins son activitat de linguísta collàbora abo lo team de Google que a desvolopat l'accent nigerian, en inserent de mai divèrs vocables nigerians ental diccionari anglés de l'an passat. La Nigèria es decò la pàtria dal marchat de internet pus grand de tota l'Àfrica e de colòsses coma Google e Twitter s'iston dedicant a especializar lors servicis per l'utencça "English nigerian".

Conversacion en dirècta a cura de Valentina Musmeci, escriveira

19h10

ROCAVION: LA REINA JANA E LA PESTILENÇA DAL 1348

Performance artística sortia en avant-premiera da l'espectacle de lectura e música en lenga occitana "Cuneo-Nizza"

Durant son viatge da Naple vèrs la Provença, Giovanna d'Angiò penset ben de se fermar qualque jorn al chastèl de Renostia, a Rocavion, su un'autura a l'intrada de la val Vermenanha. Enti mesmes jorns comenceron a murir lhi òmes, las bèstias, d'un mòrbe desconoissut, indefinible, còntra lo qual deguna cura era eficaça. Per lhi gaires salvats, la causa era ilhe... Una legenda rocavionesa còntia las originas de la pèst dal 1348.

a cura de Daniele Dalmasso e Luca Pellegrino, artistas

Da 19h30 a 20h30

LETRAS DA OSTANA – second jorn

> **Andrea Nicolussi Golo**, Prèmi Nacional 2011 (**lenga cimbra**, Itàlia)

Serè possible?

> **Joan Isaac**, Prèmi Composicion Musicala 2018 (**lenga catalana**, Espanha)

Abril

> **Lurdes Auzmendi**, Prèmi Traduccion 2016 (**lenga basca**, Espanha)

Ren de nòu dessot lo cèl

> **Harkaitz Cano**, Prèmi Internacional 2011 (**lenga basca**, Spagna)

Emprene çò que sas

> **Lance David Henson**, Prèmi Internacional 2014 (**lenga cheyenne**, Usa)

Ren de nòu dessot lo cèl

> **Franca Masu**, Prèmi Composicion Musical 2019 (**lenga catalana algueresa**, Itàlia) *Solituda*

> **Maria Clara Sharupi**, Prèmi Internacional 2016 (**lenga shuar**, Usa)

Najánamu etserkamu – Lo retorn de Etsa e Iwia

> **Tuntiak Katan**, Prèmi Joves 2011 (**lenga shuar**, Ecuador)

Kakàkam Sunkur – Pandemia

> **Jacques Thiers**, Prèmi Internacional 2015 (**lenga còrsa**, Còrsica)

Ista en cò tiu, mas ista en cò tiu

20h30

VÒUTZ E SÒNS DAL SALENT GRÈC

Lo grèc, la minorança lingüística estòrica de la Grecía salentina, serè presenta dins l'edicion especiala online dal prèmi Ostana 2020. Da una tèrra da sempre pònt sus la Mediterrànea un messatge per un mond sempre pus global. **Flavio Giacchero**, etnomusicòlog, introdui la música e las paraulas dal musicaire e chantautor **Rocco De Santis** e de **Salvatore Tommasi**, que da lòngtemp s'ocupa de la recuperacion e de la valorizacion de la lenga e de la cultura grèca-salentina. Líricas grècas compausaas durant lo confinament.

a cura de Flavio Giacchero, Rocco De Santis, Salvatore Tommasi

20h50

LENGA BÈRBERA O AMAZIGH? TRES INTELLECTUALS KABILS A OSTANA

Ental 2017 lo Prèmi Ostana a ospitat tres representat en vista dal mond amazigh-kabil (Algeria). La lenga kabila fai part de la familha lingüística "bèrbera" o "tamazight". Quala es la diferença? L'a explicat **Mohand Tilmatine**, professor ordinari de Lengas e Cuturas Bèrberas a l'Universitat de Càditz, dins un documentari inédit, realizat da Andrea Fantino a partir da l'entrevista realizaa tres an fa a Ostana: "tamazight" es l'equivalent politicament corrèct de "bèrber". La paraula bèrber a de claras originas greco-latinas: per lhi romans, "barbars" eron per exemple lhi pòples germànics, dal temp que lhi arabes eron de poblacions autòctonas dal nòrd-àfrica, qu'enti sècles an

somés e dominat”.

Serè lo mesme **Mohand Tilmatine** a introduire la video-entrevista documentari dal qual es protagonista abo l’escriveire Salerm Zenia e Samir Ait Belkacem, regista especializat en doblatge.

a cura de Fredo Valla e Andrea Fantino

21h30

5 LENGAS, 1 MUSICAIRE, 7 ENSTRUMENTS, 1 FABLA

Maratòna de lectura encroseaa de *La Gabbianella e il Gatto* de Luis Sepúlveda dins las lengas maires: sard (Diego Corraine), catalan alguerés (Carla Valentino), tabarquin (Margherita Crasto), occitan alpin (Dario Anghilante) e francoprovençal (Matteo Ghiotto).

Papiros edizioni es naissua mai de trent’ans fa per donar un’escritura modèrna a de visibilitat al sard, bèla abo d’òbras de grands autors de la literatura internacionala adreçaas sobretot ai filhets. Dins aqueste quadre, es pareissua una chausia obligaa la revirada en sars d’òbras de Luis Sepúlveda e en particular de l’òbra emblemàtica de sa vision dal mond, *Estòria d’una gabianèla e dal chat que lhi mostret a volar*. Se son jontaas, puei, la reviradas en alguerés, tabarquin, occitan alpin e francoprovençal, per remarcar l’universalitat de son messatge e per portar aquestas lengas a plen títol ental mond de la granda literatura. **Diego Corraine** serè la vòutz sarda, **Margherita Crasto** aquela tabarquina, **Carla Valentino** prestarè sa vòutz a la version catalana-algueresa. Sa la Sardenha se passarè al Piemont, abo **Dario Anghilante** a recitar lo tòc occitan e **Matteo Ghiotto** a léser la darriera part de la fabla en francoprovençal. Las lecturas serèn sonorizaas dal musicaire e etnomusicòlog **Flavio Giacchero** abo una performance entre improvisacion e escritura.

a cura de Papiros edizioni, Diego Corraine, Andrea Fantino, Flavio Giacchero

22h00

LA RESPÒSTA D’LAS LENGAS MAIRES AL CORONAVIRUS

Lo regista e productor **Tore Cubeddu** còntia l’experiènça de la television sarda EjaTV ai temps dal Covid-19, en introdusent un montatge d’extrachs video reculhits en ret que documenta la vivacitat e la varietat de respòstas d’las lengas indígenas e minoritarias derant l’emergènça: da la campanha d’informacion menaa da la Chamba d’òc en occitan e francoprovençal ai chants en minorquin di vîgils municipals, en passant per lhi video tutorial sal lavatge d’las mans realizats da lhi aborígens australians.

a cura de Tore Cubeddu

22h10

Documentari: LANGUAGE MATTERS WITH BOB HOLMAN

Escrìch da Bob Holman, dirijut da David Grubin, es un documentari transmés da la PBS ental 2015, que parla de la ràpida extincion de ben de lengas dal planeta e de lor luta per la sobrevivènça. Bob Holman acompaña l’espectator en Austràlia, Galles e Hawaii per reflechir sus la valor de la diversitat linguística ental mond.

En primera vision en Itàlia, version sostitolaa da Silvia Mentini.

a cura de Bob Holman e Silvia Mentini

ore 00:00 - **Saluts finals**